

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 05
Rotel 0509

DOM
2017-03-07
Stockholm

Mål nr
FT 7211-16

Sid 1 (3)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts dom 2016-07-13 i mål FT 1547-16, se bilaga A

KLAGANDE

Ethiopian Airlines
Kungsgatan 37
111 56 Stockholm

Ombud: Advokaten Stephan Eriksson och biträdande juristen Martin Thysell
Advokatfirman Eriksson & Partners AB
Engelbrektsgatan 9-11
114 32 Stockholm

MOTPART

[Redacted]

Ombud: Jur.kand. Erik Tengvall
Artillerigatan 26
114 51 Stockholm

SAKEN

Fordran

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Ethiopian Airlines ska ersätta [Redacted] för hans rättegångskostnader i hovrätten med 1 653 kr för rättslig rådgivning.

Dok.Id 1320096

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 10	08-561 670 00	08-561 672 99	måndag – fredag
103 17 Stockholm		08-561 672 90		09:00-15:00
		E-post: svea.avd5@dom.se		
		www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Ethiopian Airlines har yrkat att hovrätten ska ogilla [REDACTED] talan och förpliktiga honom att ersätta Ethiopian Airlines för dess rättegångskostnader i tingsrätten.

[REDACTED] har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Vardera parten har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten avseende en timmes rättslig rådgivning.

Hovrätten har med stöd av 50 kap. 13 § andra stycket 2 rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen är densamma i hovrätten som i tingsrätten.

Ethiopian Airlines har i hovrätten gjort gällande att tingsrättens tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (flygpassagerarförordningen) går utöver Europeiska Unionens (EU) kompetens. Enligt Ethiopian Airlines har EU inte rätt att ge flygpassagerarförordningen tillämplighet mot ett icke EG-lufttrafikföretag om förseningen uppkommit enbart utanför EU.

Ingen av parterna har ifrågasatt att svensk domsrätt föreligger. Hovrätten anser också att tvisten har sådan anknytning till Sverige att svensk domstol är behörig.

Hovrätten gör, när det gäller frågan om [REDACTED] i och för sig har rätt till ersättning enligt flygpassagerarförordningen på grund av försening i nu aktuell situation, inte någon annan bedömning än den som tingsrätten har gjort.

I frågan om tillämpningen av flygpassagerarförordningen går utöver EU:s kompetens, på sätt Ethiopian Airlines gjort gällande, gör hovrätten följande överväganden. Flygpassagerarförordningen är tillämplig i detta fall på grund av att [REDACTED] rest från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium där föredragets bestämmelser är tillämpliga (se artikel 3.1.a i flygpassagerarförordningen). Relevant tidpunkt vid bedömningen av om [REDACTED] drabbats av en ersättningsgill försening är när han anlände till den slutliga bestämmelseorten, dvs. när han kom fram till Zanzibar (se bl.a. EU-domstolens dom i de förenade målen C-402/07 och C-432/07, Sturgeon, samt definitionen av slutlig bestämmelseort i artikel 2.h i flygpassagerarförordningen). Av EU-domstolens dom i mål nr C-11/11, Folkerts, framgår vidare att det inte krävs att någon försening uppkommit vid avgången, även om en passagerare kommit fram till den slutliga bestämmelseorten genom en anslutande flygförbindelse (se t.ex. punkten 47).

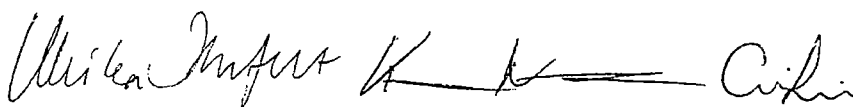
Hovrätten tolkar EU-domstolens praxis så att EU:s lagstiftningskompetens omfattar alla flygningar där avreseorten är belägen i en medlemsstat, oberoende av om orsaken till den faktiska förseningen är hänförlig till händelser som inträffat utanför medlemsstaternas territorium. Vad tingsrätten kommit fram till om rätt till ersättning i detta fall innebär således inte att flygpassagerarförordningen tillämpats på ett sätt som går utöver EU:s kompetensområde.

Tingsrättens dom ska därför inte ändras.

Vid denna utgång har Ethiopian Airlines medgett att betala [REDACTED] rättegångskostnader i hovrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2017-04-04

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulrika Ihrfelt och Kenneth Nordlander, referent, samt adjungerade ledamoten Camilla Lindell:

ATTUNDA TINGSRÄTT
Tvistemålsenhet

DOM
2016-07-13
Meddelad i
Sollentuna

Mål nr
FT 1547-16

PARTER

KÄRANDE

[REDACTED]

Bilaga A

Ombud: Erik Tengvall
Karlavägen 27, 114 31 Stockholm

SVARANDE

Ethiopian Airlines, 502027-1622
Kungsgatan 37 3Tr
111 56 Stockholm

Ombud: Stephan Eriksson
c/o Advokatfirman Eriksson & Partners AB
Engelbrektsgatan 9-11
114 32 Stockholm

DOMSLUT

1. Ethiopian Airlines ska till [REDACTED] betala 600 euro jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 mars 2016 till dess betalning sker.
2. Ethiopian Airlines ska ersätta [REDACTED] för rättegångskostnader med 2 528 kr, varav 1 628 kr avser ombudsarvode.

Dok.Id 654958

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 940	Tingsvägen 11	08-561 696 21	08-561 695 01	måndag – fredag
191 29 Sollentuna		E-post: tvistemalsenhet.TE1.attunda.tingsratt@dom.se		08:00-16:30
		www.attundatingsratt.domstol.se		

ATTUNDA TINGSRÄTT
Tvistemålsenhet

DOM
2016-07-13

FT 1547-16

BAKGRUND

██████████ har rest med flyg ET 715 från Arlanda till Addis Abeba den 19 november 2015 samt med flyg ET 815 från Addis Abeba till Zanzibar den 20 november 2015. Flyget ET 815 från Addis Abeba till Zanzibar drabbades av tekniska problem varför avresan från Addis Abeba fördröjdes med cirka 6 timmar.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

██████████ har yrkat att Ethiopian Airlines ska till honom betala 600 euro jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 2 februari 2016 till dess betalning sker.

Ethiopian Airlines har bestritt yrkandet och vitsordat ränta i och för sig från den 1 mars 2016.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

██████████

Ethiopian Airlines har sålt en flygresor till ██████████ från Stockholm Arlanda till Zanzibar, Tanzania. Flygningen blev försenad med mer än 4 timmar.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar m.m. (nedan "Förordningen") är tillämplig då passagerare reser från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium där fördragets bestämmelser är tillämpliga enligt artikel 3.1 a. Destinationen för resan var Zanzibar och avresepunkten var Stockholm Arlanda. Uppehållet på Addis Abeba gällde endast flygplansbyte. Det var inte ett planerat

avbrott i resan i en sådan utsträckning att det går att i någon reell mening tala om två skilda resor.

Några extraordinära omständigheter har inte förelegat och Ethiopian Airlines har i vart fall inte vidtagit alla rimliga åtgärder för att undvika förseningen. Av Förordningens artikel 5 och 7 framgår att käranden har rätt till ersättning med 600 euro. Kravbrev har skickats den 2 januari 2016.

Vid tidigare kontakt med Ethiopian Airlines har flygbolaget anfört att förseningen orsakats av en undantagssituation till följd av VIP-resenärer och således inte ett mekaniskt fel på flygplanet. Först när talan väckts har Ethiopian Airlines erkänt omständigheten att det var ett mekaniskt fel på flygplanet, dock bestrids ansvar på en ny grund. Detta utgör grund för att Ethiopian Airlines ska ersätta rättegångskostnaderna på kärandesidan oavsett utgången.

Ethiopian Airlines

Ethiopian Airlines är inte ett EG-lufttrafikföretag enligt definition i artikel 2 c) i Förordningen. Det mekaniska problemet uppstod med den andra flygningen på kärandens resa från Stockholm till Zanzibar, dvs. på sträckan Addis Abeba till Zanzibar. Artikel 3.1 a i Förordningen ska tolkas på så sätt att den tillämpas på varje delflygning för sig. Då flygningen Addis Abeba – Zanzibar inte har startat från en flygplats belägen inom EU är Förordningen inte tillämplig. Den omständigheten att båda flygningarna omfattas av en enda bokning saknar betydelse för tolkningen av artikel 3.1 a. Flygningar ET 715 och ET 815 ska bedömas var för sig. [REDACTED] saknar rätt till ersättning. Kravbrevet skickades först den 1 februari 2016 varför dröjmålsränta tidigast kan utgå från den 1 mars 2016.

Den omständigheten att Ethiopian Airlines i process byter bestridandegrund från att extraordinära omständigheter inte förelåg till att Förordningen inte är tillämplig på aktuell flygning kan inte anses ha föranlett onödig rättegång då rättsföljden för båda

ATTUNDA TINGSRÄTT
Tvistemålsenhet

DOM
2016-07-13

FT 1547-16

grunderna är att käranden saknar rätt till ersättning enligt Förordningen. Ethiopian Airlines har därför inte av försummelse föranlett någon onödig rättegång och ska således inte ersätta käranden för några rättegångskostnader på denna grund.

UTREDNING M.M.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling. Parterna har fått tillfälle att slutföra sin respektive talan. Parterna har inte åberopat någon skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Tingsrätten konstaterar att omständigheterna i målet, med undantag för datum för ränteberäkning, är ostridiga. Parterna är ense om att flygningen varit försenad på så sätt som redovisats av [REDACTED]. Enligt EU-domstolens avgöranden i mål C- 402/07, Sturgeon mot Condor Flugdienst GmbH och C-432/7, Böck och Lepuschitz mot Air France SA är utgångspunkten att passagerare vid flyg försenade mer än tre timmar har samma rätt till kompensation som passagerare vid inställda flyg. Om Förordningen är tillämplig i detta fall har [REDACTED] alltså rätt till kompensation enligt artikel 7 i Förordningen.

Av artikel 3.1 a i Förordningen framgår det att Förordningen ska tillämpas för passagerare som reser från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium där fördragets bestämmelser är tillämpliga. Frågan i målet är då om artikel 3.1 a ska tolkas på så sätt att en "flygning" omfattar flygresan som helhet från Stockholm till Zanzibar eller om varje transport med separat flygnummer är en egen "flygning".

[REDACTED] har flugit från Stockholm till Zanzibar, med mellanlandning i Addis Abeba för byte av flyg. Det har i målet inte påståtts annat än att flyget från Addis Abeba till Zanzibar var ett anslutningsflyg, bokat i ett sammanhang med flyget från Stockholm till Addis Abeba.

ATTUNDA TINGSRÄTT
Tvistemålsenhet

DOM
2016-07-13

FT 1547-16

Det följer av EU-domstolens avgörande i mål C-173/07, Emirates Airlines mot Diether Schenkel, att en ”flygning” enligt Förordningen avser en ”enhet” av lufttransport. Frågan i målet var om artikel 3.1 a i Förordningen ska tolkas på så sätt att en ”flygning” omfattar en flygresa tur och retur från avgångsorten till bestämmelseorten, i vart fall när utflygningen och returflygningen har bokats samtidigt. EU-domstolens slutsats var att artikel 3.1 a i Förordningen ska tolkas på så sätt att den inte är tillämplig i en situation med en tur- och returresa, där de passagerare som ursprungligen har avrest från en flygplats belägen inom en medlemsstats territorium återvänder till denna flygplats med en flygning från en flygplats belägen i ett tredjeland. Den omständigheten att utflygningen och returflygningen omfattas av en enda bokning saknar betydelse för tolkningen av denna bestämmelse.

I förevarande mål är det dock inte fråga om en flygresa tur och retur, utan en resa som inkluderar en mellanlandning.

Såsom tydligt framgår av skälen 1 och 2 i Förordningen syftar den till att sörja för ett långtgående skydd för passagerarna (se dom C-344/04, IATA mot ELFAA, punkt 69 och dom C-173/07, Emirates Airlines mot Diether Schenkel, punkt 35). I fråga om försenade flygningar uppkommer olägenheten för flygpassagerarna vid ankomsten till den slutliga bestämmelseorten. Att betrakta en ”flygning” i den mening som avses i artikel 3.1 a i Förordningen som ”varje transport med separat flygnummer” skulle i praktiken föra med sig att det skydd som passagerare ska få genom Förordningen minskade. ”En flygning” ska därför enligt tingsrättens mening omfatta hela flygsträckan i en riktning, från första avgångsort till slutdestinationen.

Även senare praxis från EU-domstolen talar för att en flygning avseende flygresan i en riktning inte ska delas upp i varje transport med separat flygnummer utan betraktas som en helhet. EU-domstolen har i mål C 11/11, Air France mot Folkerts, uppgett att ”försening” ska bedömas i förhållande till den tidtabellsenliga ankomsttiden till sista bestämmelseorten, dvs. den slutliga bestämmelseort som anges på den färdbiljett som

visas fram vid incheckningsdisken eller, i händelse av direkt anslutande flygförbindelser, bestämmelseorten för den sista flygningen (se punkt 38 i domen).

Tingsrätten finner därmed att Förordningen är tillämplig i detta mål och [REDACTED] ska ha rätt till kompensation enligt artikel 7 i Förordningen.

Ränta

[REDACTED] har uppgett att kravbrev till Ethiopian Airlines har avsänts den 2 januari 2016 och att ränta därför yrkas från den 2 februari 2016. Ethiopian Airlines har vitsordat ränta från den 1 mars 2016. Enligt 4 § räntelagen (1975:635) ska ränta betalas på förfallen fordran, för vilken betalningstiden försittes, från den dag som infaller trettio dagar efter det att borgenären har avsänt en räkning eller på annat sätt framställt krav på betalning av ett bestämt belopp med angivande att underlåtenhet att betala medför skyldighet att utge ränta. [REDACTED] har inte visat när kravet på betalning är framställt. Ränta ska därför utgå från det datumet som vitsordas av Ethiopian Airlines.

Rättegångskostnader

Då [REDACTED] talan vunnit bifall ska Ethiopian Airlines ersätta hans rättegångskostnader. Kostnader utgår i enlighet med 18 kap 8 a § rättegångsbalken.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 401)

Överklagande ställt till Svea hovrätt ska ha inkommit tingsrätten senast **den 3 augusti**

2016.

Lennart Christianson